

OTSUS

07.11.2024 nr 7-26/2024-006

Mandri-Euroopa sünkroonala põhivõrguettevõtjate metoodikate, vastavalt Komisjoni määrus (EL) 2017/1485 artiklile 118 ning Komisjoni määrus (EL) 2017/2195 artikkel 50 lõikele 3 ja artikkel 51 lõikele 1, kooskõlastamise kohta

1. Haldusmenetluse alustamine

Elektriturseaduse (edaspidi ELTS) § 93 lõige 6 punkti 1 kohaselt kontrollib Konkurentsiamet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/943 ning selle alusel kehtestatud komisjoni määrustes sätestatud tingimuste täitmist.

ELTS § 93 lõige 6 punkti 6 kohaselt Konkurentsiamet väljastab ELTS-is sätestatud juhul kooskõlastamise otsuseid.

Euroopa Komisjoni Määrusega (EL) 2017/1485 kehtestati elektri ülekandesüsteemi käidueeskiri (edaspidi ka SOGL või SOGL määrus)¹.

SOGL artikkel 6 lõike 1 kohaselt kiidab iga reguleeriv asutus või vajaduse korral koostööamet heaks tingimused või meetodid, mis põhivõrguettevõtjad on lõigete 2 ja 3 kohaselt koosatanud. Liikmesriigi määratud asutus kiidab heaks lõike 4 kohased põhivõrguettevõtjate väljatöötatud tingimused või metoodika. Kui liikmesriik ei ole sätestanud teisiti, on määratud asutus reguleeriv asutus. Enne tingimuste ja meetodite heakskiitmist vaatab reguleeriv asutus, koostööamet või määratud asutus pärast asjaomaste põhivõrguettevõtjatega konsulteerimist vajaduse korral ettepanekud läbi, et tagada nende kooskõla käesoleva määruse eesmärgiga ning aidata kaasa turgude lõimimisele, mittediskrimineerimisele, tõhusale konkurentsile ja turu nõuetekohasele toimimisele.

SOGL artikkel 6 lõige 3 punkti d kohaselt peavad kõigi vaatlusaluse piirkonna reguleerivate asutuste heakskiidu saama artikkel 118 kohased sünkroonala talitluslepingutes sisalduvad meetodid, tingimused ja suuruste väärtused vastavalt järgmisele:

- i) sageduse kvaliteedi määramise näitajad ja sageduse kvaliteedi sihtnäitaja vastavalt artiklile 127;
- ii) sageduse hoidmise reservi (ingl *frequency containment reserve* ehk FCR) suuruse määramise eeskirjad vastavalt artiklile 153;
- iii) FCRi täiendavad omadused kooskõlas artikkel 154 lõikega 2;
- iv) Suurbritannia (GB) sünkroonala ja Iirimaa/Põhja-Iirimaa (IE/NI) sünkroonala jaoks meetmed energiamahutite taastamiseks vastavalt artikkel 156 lõige 6 punktile b;

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A02017R1485-20210315>

v) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala jaoks vähim käivitamisaeg, mille peavad tagama FCRi pakkujad vastavalt artikkel 156 lõikele 10;

vi) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala jaoks eeldused ja meetodid tasuvusanalüüsi tegemiseks vastavalt artikkel 156 lõikele 11;

vii) muude sünkroonalaade jaoks, välja arvatud Mandri-Euroopa, kui see on asjakohane, piirnormid FCRi vahetamiseks põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt artikkel 163 lõikele 2;

viii) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala jaoks metoodika sünkroonala vahel jagatava FCRi reservide vähimpakkumise normi kindlaksmääramiseks vastavalt artikkel 174 lõige 2 punktile b;

ix) piirnormid sünkroonalaade vahel vahetatava sageduse taastamise reservi (ingl *frequency restoration* reserve ehk FRR) kindlaksmääramiseks vastavalt artikkel 176 lõikele 1 ning piirnormid sünkroonalaade vahel jagatava FRRi kindlaksmääramiseks vastavalt artikkel 177 lõikele 1;

x) piirnormid sünkroonalaade vahel vahetatava asendusreservi (ingl *replacement reserve* ehk RR) kindlaksmääramiseks vastavalt artikkel 178 lõikele 1 ning piirnormid sünkroonalaade vahel jagatava RRRi kindlaksmääramiseks vastavalt artikkel 179 lõikele 1.

SOGL artikkel 6 lõike 1 kohaselt, iga reguleeriv asutus või vajaduse korral koostööamet kiidab heaks tingimused või meetodid, mis põhivõrguettevõtjad on lõigete 2 ja 3 kohaselt koostanud. Liikmesriigi määratud asutus kiidab heaks lõike 4 kohased põhivõrguettevõtjate väljatöötatud tingimused või metoodika. Kui liikmesriik ei ole sätestanud teisiti, on määratud asutus reguleeriv asutus. Enne tingimuste ja meetodite heakskiitmist vaatab reguleeriv asutus, koostööamet või määratud asutus pärast asjaomaste põhivõrguettevõtjatega konsulteerimist vajaduse korral ettepanekud läbi, et tagada nende kooskõla käesoleva määruse eesmärgiga ning aidata kaasa turgude lõimimisele, mittediskrimineerimisele, tõhusale konkurentsile ja turu nõuetekohasele toimimisele.

SOGL artikkel 6 lõike 7 kohaselt, kui tingimuste või metoodika heakskiitmiseks vastavalt lõikele 3 või nende muutmiseks vastavalt artiklile 7 on vaja rohkem kui ühe reguleeriva asutuse otsust vastavalt lõikele 3, peavad pädevad reguleerivad asutused kokkuleppele jõudmiseks omavahel konsulteerima, tegema tihedat koostööd ja kooskõlastama oma tegevuse. Kui koostööamet esitab oma arvamuse, võtavad pädevad reguleerivad asutused seda arvesse. Reguleerivad asutused või vajaduse korral koostööamet teevad lõigete 2 ja 3 kohaselt esitatud tingimuste ja meetodite kohta otsuse kuue kuu jooksul pärast seda, kui koostööamet või reguleeriv asutus või asjakohasel juhul viimane asjaomane reguleeriv asutus on tingimused või meetodid kätte saanud. Ajavahemik algab järgmisel päeval pärast seda, kui ettepanek esitati koostööametile vastavalt lõikele 2 või viimasele asjaomasele reguleerivale asutusele vastavalt lõikele 3.

SOGL artikkel 6 lõike 8 kohaselt, kui reguleerivad asutused ei ole jõudnud kokkuleppele lõikes 7 osutatud ajavahemiku jooksul või nende ühise taotluse korral või koostööameti taotlusel vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõike 3 kolmandale lõigule, võtab koostööamet kuue kuu jooksul vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõikele 3 ja artikkel 6 lõike 10 teisele lõigule vastu otsuse tingimuste või meetodite ettepanekute kohta.

SOGL artikkel 7 lõike 1 kohaselt, kui koostööamet nõuab või kõik pädevad reguleerivad asutused ühiselt nõuavad vastavalt artikkel 6 lõigete 2 ja 3 kohaselt esitatud tingimuste või meetodite muutmist nende heakskiitmiseks, esitavad asjaomased põhivõrguettevõtjad muudetud tingimuste või meetodite ettepaneku heakskiitmiseks kahe kuu jooksul pärast koostööameti või reguleerivate asutuste sellekohast taotlust. Koostööamet teeb või pädevad

reguleerivad asutused teevad muudetud tingimuste või meetodite kohta otsuse kahe kuu jooksul pärast nende esitamist.

SOGL artikkel 7 lõike 3 kohaselt, kui pädevad reguleerivad asutused ei ole jõudnud kokkuleppele artikkel 6 lõigetes 2 ja 3 osutatud tingimuste või meetodite osas kahe kuu pikkuse tähtaja jooksul või nende ühise taotluse korral või koostööameti taotlusel vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõike 3 kolmandale lõigule, võtab koostööamet kuue kuu jooksul vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõikele 3 ja artikkel 6 lõike 10 teisele lõigule vastu otsuse muudetud tingimuste või meetodite kohta. Kui asjaomased põhivõrguettevõtjad ei esita ettepanekut muudetud tingimuste või meetodite kohta, kohaldatakse artikkel 5 lõikes 9 kirjeldatud menetlust.

Euroopa Komisjoni Määrusega (EL) 2017/2195 kehtestati elektrisüsteemi tasakaalustamise eeskiri (EBGL)².

EBGL artikkel 5 lõige 3 punkti j kohaselt peavad kõigi asjaomase piirkonna reguleerivate asutuste heakskiidu saama, sellise geograafilise piirkonna jaoks, mis hõlmab kõiki põhivõrguettevõtjaid, kes vahetavad kavatsuslikult energiat sünkroonala piires, põhivõrguettevõtjate omavahelise arveldamise eeskirjad kavandatud energia vahetamisel vastavalt artikkel 50 lõikele 3.

EBGL artikkel 5 lõige 3 punkti l kohaselt peavad kõigi asjaomase piirkonna reguleerivate asutuste heakskiidu saama iga sünkroonala jaoks põhivõrguettevõtjate omavahelise arveldamise eeskirjad kavatsematu energiavahetamise kohta vastavalt artikkel 51 lõikele 1.

EBGL artikkel 5 lõike 6 kohaselt, kui tingimuste või meetodika heakskiitmiseks vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 või nende muutmiseks vastavalt artiklile 6 on vaja rohkem kui ühe reguleeriva asutuse otsust, peavad asjaomased reguleerivad asutused kokkuleppele jõudmiseks omavahel konsulteerima, tegema tihedat koostööd ja kooskõlastama oma tegevuse. Kui koostööamet esitab oma arvamuse, võtavad asjaomased reguleerivad asutused seda arvesse. Reguleerivad asutused või vajaduse korral koostööamet peavad lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt esitatud tingimuste ja meetodite kohta tegema otsused kuue kuu jooksul pärast seda, kui koostööamet või asjaomane reguleeriv asutus või asjakohasel juhul viimane reguleeriv asutus on tingimused või meetodid kätte saanud. Ajavahemik algab järgmisel päeval pärast seda, kui ettepanek esitati koostööametile vastavalt lõikele 2, viimasele asjaomasele reguleerivale asutusele vastavalt lõikele 3 või vajaduse korral asjaomasele reguleerivale asutusele vastavalt lõikele 4

EBGL artikkel 5 lõike 7 kohaselt, kui pädevad reguleerivad asutused ei ole jõudnud kokkuleppele lõikes 6 osutatud ajavahemiku jooksul või nende ühise taotluse korral või koostööameti taotlusel vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõike 3 kolmandale lõigule, võtab koostööamet kuue kuu jooksul alates esitamisest vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõikele 3 ja artikkel 6 lõike 10 teisele lõigule vastu otsuse tingimuste või meetodite kohta esitatud ettepanekute kohta.

EBGL artikkel 6 lõike 1 kohaselt, kui koostööamet nõuab, kõik asjaomased reguleerivad asutused ühiselt nõuavad või asjaomane reguleeriv asutus nõuab artikkel 5 lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt esitatud tingimuste või meetodite muutmist nende heakskiitmiseks, peavad asjaomased põhivõrguettevõtjad esitama muudetud tingimuste või meetodite ettepaneku heakskiitmiseks kahe kuu jooksul pärast koostööameti või asjaomaste reguleerivate asutuste taotlust. Koostööamet või asjaomased reguleerivad asutused teevad muudetud tingimuste või

---

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R2195>

meetodite kohta otsuse kahe kuu jooksul pärast nende esitamist.

EBGL artikkel 6 lõike 2 kohaselt, kui asjaomased reguleerivad asutused ei ole jõudnud tingimuste või meetodite osas kokkuleppele kahe kuu pikkuse tähtaja jooksul või nende ühise taotluse korral või koostööameti taotlusel vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõike 3 kolmandale lõigule, võtab koostööamet kuue kuu jooksul vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikkel 5 lõikele 3 ja artikkel 6 lõike 10 teisele lõigule vastu otsuse muudetud tingimuste või meetodite kohta. Kui asjaomased põhivõrguettevõtjad ei esita ettepanekut muudetud tingimuste või meetodite kohta, kohaldatakse artiklis 4 kirjeldatud menetlust.

Vastavalt SOGL artiklile 118 ning EBGL artikkel 50 lõikele 3 ja artikkel 51 lõikele 1, on kõik Mandri-Euroopa sünkroonala põhivõrguettevõtjad koostanud asjaomastele riiklikele reguleerivatele asutustele ettepaneku järgmiste metoodikate kohta (edaspidi Metoodikad):

1. FCRi suuruse määramise eeskirjad vastavalt SOGL artikkel 153 lõikele 2 (Lisa 1)
2. FCRi täiendavad omadused kooskõlas SOGL artikkel 154 lõikega 2 (Lisa 2)
3. Piirnormid sünkroonala vahel vahetatava FRRi kindlaksmääramiseks vastavalt SOGL artikkel 176 lõikele 1 ning piirnormid sünkroonala vahel jagatava FRRi kindlaksmääramiseks vastavalt SOGL artikkel 177 lõikele 1 (Lisa 3)
4. Piirnormid sünkroonala vahel vahetatava RRI kindlaksmääramiseks vastavalt SOGL artikkel 178 lõikele 1 ning piirnormid sünkroonala vahel jagatava RRI kindlaksmääramiseks vastavalt SOGL artikkel 179 lõikele 1 (Lisa 4)
5. Sellise geograafilise piirkonna jaoks, mis hõlmab kõiki põhivõrguettevõtjaid, kes vahetavad kavatsuslikult energiat sünkroonala piires, põhivõrguettevõtjate vahelise arveldamise eeskirjad kavandatud energia vahetamisel vastavalt EBGL artikkel 50 lõikele 3 (Lisa 5)
6. Iga sünkroonala jaoks põhivõrguettevõtjate vahelise arveldamise eeskirjad kavatsematu energiavahetamise kohta vastavalt EBGL artikkel 51 lõikele 1 (Lisa 6)

19.09.2024 esitas Elering AS (edaspidi Elering) Konkurentsiametile kooskõlastamiseks kõikide Mandri-Euroopa sünkroonala põhivõrguettevõtjate ühised Metoodikate ettepanekud.

2. Menetlusosaline

Elering AS, äriregistri kood 11022625, asukoht Kadaka tee 42, Tallinn, 12915, e-post: info@elering.ee.

3. Asjaolud ja menetluse käik

19.09.2024 esitatud Metoodikate kooskõlastustaotluses selgitab Elering, et Metoodikad on juba varasemalt heaks kiidetud Mandri-Euroopa sünkroonala riikide reguleerivate asutuste poolt. Seoses asjaoluga, et Eesti elektrisüsteem talitleb Venemaa ja Valgevene (IPS/UPS) sünkroonalas, ei ole Metoodikad Eesti elektrisüsteemile rakendatavad. Samas, seoses Eesti ja teiste Balti riikide elektrisüsteemide eelseisva sünkroniseerimisega on üheks sünkroniseerimise eelduseks nende Metoodikate kooskõlastamine Eesti ja teiste Balti riikide reguleerivate asutuste poolt ning Metoodikate rakendamine Balti põhivõrguettevõtjate poolt alates Mandri-Euroopa sünkroonala sünkroniseerimise hetkest 09.02.2025.

02.10.2024 pöördus Konkurentsiamet Läti ja Leedu riiklike reguleerivate asutuste poole seoses Metoodikate kooskõlastusprotsessiga.

02.10.2024 vastas Leedu riiklik reguleeriv asutus Konkurentsiametile, tuues vastuskirjas välja, et Leedu riiklik reguleeriv asutus on Metoodikad kooskõlastanud 29.08.2024.

02.10.2024 vastas Läti riiklik reguleeriv asutus Konkurentsiametile, selgitades vastuskirjas, et ka Läti reguleeriv asutus kavatseb Metoodikad kooskõlastada.

4. Konkurentsiameti seisukoht

Võttes arvesse asjaolu, et Metoodikad on juba varasemalt heaks kiidetud Mandri-Euroopa sünkroonala riikide riiklike reguleerivate asutuste poolt ning seoses asjaoluga, et üheks Baltikumi sünkroniseerimise eelduseks Mandri-Euroopa sünkroonala on Metoodikate kooskõlastamine Eesti ja teiste Balti riikide riiklike reguleerivate asutuste poolt ja Metoodikate rakendamine Balti põhivõrguettevõtjate poolt alates Mandri-Euroopa sünkroonala sünkroniseerimise hetkest, tervitab Konkurentsiamet Metoodikate ettepanekut.

Vastavalt SOGL artikkel 6 lõikes 7 ja EBGL artikkel 5 lõikes 6 sätestatule on Balti riiklikud reguleerivad asutused Metoodikate ettepaneku osas kokkuleppele jõudmiseks konsulteerinud, teinud tihedat koostööd ning kooskõlastanud oma tegevust. Balti riiklikud reguleerivad asutused on seisukohal, et Metoodikate ettepanek vastab SOGL ja EBGL sätetele ning et seda ettepanekut on võimalik kõikidel asjaomastel reguleerivatel asutustel siseriiklikult kooskõlastada. Asjaomased reguleerivad asutused annavad selle kohta välja siseriiklikud otsused.

Kokkuvõte

Konkurentsiamet töötas läbi 19.09.2024 Eleringi poolt ametile kooskõlastamiseks esitatud kõikide Mandri-Euroopa sünkroonala põhivõrguettevõtjate Metoodikate ettepanekud ning asub seisukohale, et nimetatud Metoodikad arvestavad kehtivast seadusandlusest tulenevate alusetega ning ei ole vastuolus SOGL-st ja EBGL-st tuleneva regulatsiooniga.

SOGL artikli 8 kohaselt tingimuste või meetodite väljatöötamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad peavad need internetis avaldama pärast pädevatelt reguleerivatelt asutustelt saadud heakskiitu või, kui heakskiitu ei ole vaja, siis pärast nende tingimuste või meetodite väljatöötamist, välja arvatud juhul, kui selline teave on artikli 12 kohaselt konfidentsiaalne.

EBGL artikkel 7 kohaselt tingimuste või meetodite väljatöötamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad peavad need internetis avaldama pärast asjaomastelt reguleerivatelt asutustelt saadud heakskiitu või, kui heakskiitu ei ole vaja, siis pärast nende tingimuste või meetodite väljatöötamist, välja arvatud juhul, kui selline teave on artikli 11 kohaselt konfidentsiaalne.

Arvestades eeltoodut ja tuginedes ELTS § 93 lõige 6 punktile 6, SOGL artikkel 6 lõige 3 punktile d) ning EBGL artikkel 5 lõige 3 punktidele j) ja l)

otsustan:

kooskõlastada Elering AS poolt Konkurentsiametile esitatud kõikide Mandri-Euroopa sünkroonala põhivõrguettevõtjate metoodikad, vastavalt Komisjoni määrus (EL) 2017/1485 artiklile 118 ning Komisjoni määrus (EL) 2017/2195 artikkel 50 lõikele 3 ja artikkel 51 lõikele 1.

Käesoleva otsusega mittenõustumise korral on õigus esitada kaebus otsuse tühistamiseks Tallinna Halduskohtule. Kaebuse halduskohtule võib esitada 30 päeva jooksul arvates

käesoleva otsuse teatavaks tegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Lisad:

1. All CE TSOs' proposal for the dimensioning rules for FCR in accordance with Article 153(2) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation
2. Additional properties of FCR in accordance with Article 154(2) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation
3. All CE TSOs' proposal for the limits on the amount of exchange and sharing of FRR between synchronous areas in accordance with Article 176(1) and Article 177(1) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation
4. All CE TSOs' proposal for the limits on the amount of exchange and sharing of RR between synchronous areas in accordance with Article 178(1) and Article 179(1) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation
5. All continental European TSOs' proposal for Common settlement rules for intended exchanges of energy as a result of the frequency containment process and ramping period in accordance with the Article 50(3) of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing
6. All continental European TSOs' proposal for Common settlement rules for all unintended exchanges of energy in accordance with the Article 51(1) of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing